

СЕКЦІЯ XXV. ІСТОРІЯ, АРХЕОЛОГІЯ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЯ

АВТОРСЬКА ПІСНЯ НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ НАРАТИВІВ СУСПІЛЬНОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ

Сліпченко Юлія Олександрівна

ORCID ID: 0000-0002-7372-8313

аспірантка

Київський національний університет культури і мистецтв, Україна

Авторська пісня незалежної України – важлива складова культури та мистецтва, а також є одним із засобів у формуванні наративів національної ідентичності в українському суспільстві. Вона допомагає інтегрувати ідеї національної самобутності та громадянство в єдиний національний дискурс, а також пропагує українську мову та культуру в світі. Авторська пісня – різноманітна та непередбачувана: її творці описують свій світ народження часом яскравіше, ніж будь-який інший вид мистецтва. Українські автори найчастіше порушують у своїх піснях питання національних проблем та викликів, визначальних моментів у своїй історії, вартості національних культурних надбань та важливості збереження української мови.

Тому, авторська пісня незалежної України відображає історію, культуру, цінності українського народу та розповідає про них світовій спільноті. Це важливий фактор на шляху до зміцнення державності, розвитку культурної сфери та зміцнення позицій України на міжнародній арені.

Навіть в умовах кризової соціально-політичної та культурної реальності фестивальний рух залишається одним із основних засобів трансляції авторської пісні. 2017-го року було відроджено фестиваль «Оберіг», який поклав початок суттєвим національним зрушенням в кінці 1980-х. – на початку 1990-х. років. Головним завданням фестивалю є спроба відродження фестивальних традицій періоду 1989 – 2001 років. Це прагнення – не лише фактор мистецької інтеграції російськомовного населення України, але й нагадування щодо тривалої визвольної боротьби проти російських загарбницьких мотивів. Зважаючи на історичну динаміку ці спроби були цілком продуктивними в загостренні національної свідомості та мали певний успіх щодо дерусифікації українського медіапростору.

Напередодні початку збройного конфлікту на Сході України націоналістичні пісні знову з'явилися в культурному медіапросторі як фактор підтримки процесів «Революції гідності», репрезентуючи історичні антагонізми з їх взаємопротиставленими стереотипами, міфами й емоційним забарвленням загальнодержавного протистояння влади та народу. Щодо історичних антагонізмів словенський історик Ото Лютар стверджує: «Після падіння соціалізму, окрім спроб досягти національного примирення, радикальні переконафігурації та реінтерпретації минулого використовувалися для переговорів на місцевому, національному та транснаціональному рівні ідентичності та зміцненні національних планів» [1, С. 882 – 892].

В умовах війни виникає потреба протистоянню окупації інфоростору. Одним із таких інструментів стає громадська спілка Творче патріотичне об'єднання «Музичний батальйон», до якої належить група професійних музикантів та поетів, які від початку окупаційної військової агресії російської федерації підтримували морально-психологічний стан військовослужбовців у зоні проведення антитерористичної операції. Крім того, учасники музичного батальйону ведуть активну просвітницьку діяльність серед української молоді в мультикультурних регіонах України (Захід Одеси, Закарпаття, області та населені пункти, що межують із країною-агресором та зазнають тиску російської пропаганди із масмедіа та соціальних мереж). Ця діяльність «Музбату» є потужним засобом протистояння культурно-інформаційній окупації регіонів України не лише шляхом моральної підтримки боєздатності армії, але й шляхом загострення національної свідомості мирного населення, зокрема й тих соціальних груп, що перебувають під ворожим інформаційним тиском.

Джерелом натхнення для написання авторських пісень, які є пов'язані з темою війни Росії проти України є народнопісенне виконання, зокрема козацькі, рекрутські, чумацькі пісні. Окремою складовою сучасної інтерпретації в жанрі авторської пісні є колискові, пісні про кохання, жартівливі пісні, які в контексті військової реальності виконують не так мотивну, як духовну функцію та зазвичай побудовані у формі діалогу – розмова з батьками, дітьми, або дружиною. У цьому випадку використовують психологічний паралелізм, порівняння, символи, епітети та метафори як засоби, за допомогою яких творять поезію.

Список використаних джерел:

1. Denisoff R. S. Great day coming: Folk music and the American left. Urbana: University of Illinois Press. 1971. 219 p. URL: <https://catalogue.nla.gov.au/catalog/1693598> (дата звернення 10.07.2022).
2. Малахова О. О. Естетичний код сучасної пісенної лірики (кін. XX ст. – поч. XXI ст.): автореф. дис. на здоб. наук. ст. канд. філол. наук. Київ, 2015. 20 с. URL: https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/Avtoreferat/d.26.133.03/avto_referat_malakhova.pdf (дата звернення 16.10.2023).
3. Нагорна Л. Поняття «національна ідентичність» і «національна ідея» в українському термінологічному просторі. Політичний менеджмент. 2003. № 2. С. 14 – 30. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=PoMe_2003_2_4 (дата звернення 13.12.2022).